

۱۰۹ سوزش ادرار

درد یا سوزش یا احساس ناراحتی موقع ادرار کردن معمولاً به علت التهاب بخش پایینی دستگاه ادراری بوجود می‌آید و خود التهاب هم، اغلب به خاطر عفونت است. درد و سوزش موقع ادرار کردن در زنان ممکن است به خاطر التهاب ناحیه تناسلی باشد. ادرار ممکن است گاهی علاوه بر سوزش هنگام دفع، تغییر رنگ به صورت کدر یا خونی هم داشته باشد (به مبحث «بررسی ظاهر ادرار» صفحه ۲۲۵ مراجعه کنید).

شروع

آیا دچار درد پهلو هستید یا دمای بدنتان ۳۸ درجه سانتیگراد یا بیشتر است؟

خیر

همین حالا با پزشک خود تماس بگیرید.

علت احتمالی: شایع‌ترین علت این علایم، پیلونفریت (عفونت کلیه) یا سنگ کلیه است.

اقدام لازم: پزشک شما را معاینه و برایتان آزمایش ادرار درخواست خواهد کرد. ممکن است برای انجام بررسی‌هایی مثل اوروگرافی یا تزریق ماده حاجب (صفحه بعد) به بیمارستان ارجاع داده شوید. در صورت ابتلا به عفونت، آنتی‌بیوتیک تجویز خواهد شد و در صورت ابتلا به سنگ کلیه، شاید لازم باشد برای درمان در بیمارستان بستری شوید.

هشدار!

وجود خون در ادرار: در صورتی که متوجه وجود خون در ادرار خود شده‌اید، در عرض ۲۴ ساعت به پزشک خود مراجعه کنید. هرچند خونریزی معمولاً از عفونت ناشی می‌شود و به آسانی می‌توان آن را درمان کرد، این احتمال وجود دارد خونریزی که به خاطر بیماری‌های زمینه‌ای جدی‌تری مثل سرطان مثانه ایجاد شده باشد.

آیا دفعات ادرار کردن بیشتر از حد معمول است؟

خیر

آیا دچار درد قسمت پایین شکم شده‌اید یا رنگ ادرارتان کدر یا خونی است؟

بله

خیر

در عرض ۲۴ ساعت به پزشک خود مراجعه کنید.

علت احتمالی: احتمالاً مبتلا به سیستیت هستید. سیستیت، التهاب مخاط مثانه است و معمولاً به دلیل عفونت با باکتری ایجاد می‌شود.

اقدامات لازم: پزشک برایتان آزمایش ادرار درخواست و احتمالاً آنتی‌بیوتیک تجویز خواهد کرد. برای تسکین علایم و پیشگیری از عود، از اقدامات کمک‌کننده استفاده کنید (به مبحث «تسکین علایم عفونت‌های دستگاه ادراری» در همین صفحه مراجعه کنید).

آیا مونث هستید و اخیراً مقاربت داشته‌اید؟

بله

خیر

تسکین علایم عفونت‌های دستگاه ادراری

مهارت‌های کمک‌کننده

معمولاً لازم است عفونت‌های دستگاه ادراری با تجویز آنتی‌بیوتیک درمان شود. اقدامات زیر نیز می‌تواند در تسکین علایم مفید واقع شود:

- در ۴ ساعت اول، هریک ساعت حدود نیم لیتر مایعات بنوشید.
- آب زغال‌آخته بنوشید.
- از مسکن‌هایی مثل استامنیوفن استفاده کنید.
- برای پیشگیری از حملات بعدی باید روزانه ۲ تا ۳ لیتر مایعات بنوشید. اگر در هوای گرم هستید، از این مقدار هم بیشتر بنوشید. تخلیه کامل و مرتب مثانه هم اهمیت دارد. علاوه بر این، زنان مبتلا به عفونت‌های ادراری باید به‌طور مرتب اقدامات پیشگیری‌کننده زیر را نیز انجام بدهند:

- بهداشت را خوب رعایت کنید. پس از اجابت مزاج، خود را از جلو به عقب بشویید تا از ورود باکتری‌ها از مقعد به پیشابراه جلوگیری کنید.
- مدت کوتاهی پس از مقاربت ادرار کنید.
- هنگام شستشو، از لوازم بهداشتی غیرمطر استفاده کنید و از دندورانت‌های مهلبی استفاده نکنید.
- در صورتی که علایمتان پس از استفاده از دیافراگم یا مواد اسپرم‌کش ایجاد شده است، روستان را برای جلوگیری از بارداری تغییر دهید.

آیا مذکر هستید؟

خیر

علت احتمالی: ممکن است پیشابراه (مجرای که از مثانه به بیرون ختم می‌شود) موقع مقاربت، آسیب دیده باشد یا آن که مبتلا به سیستیت (التهاب مخاط مثانه) شده باشید. معمولاً التهاب مثانه از عفونت ناشی می‌شود.

اقدامات لازم: در آغاز نمی‌توان مشخص کرد که علایم به علت سیستیت است یا آسیب پیشابراه. اما آسیب پیشابراه بدون هیچ درمانی خوب می‌شود. از اقدامات کمک‌کننده برای تسکین علایم عفونت‌های دستگاه ادراری استفاده کنید (همین صفحه). در صورت شدید بودن علایم یا ادامه پیدا کردن آنها برای بیشتر از ۲۴ ساعت، به پزشک خود مراجعه کنید.

آیا از آلت تناسلی شما ترشحاتی خارج می‌شود؟

بله

خیر

علت احتمالی: علایم شما ممکن است به خاطر عفونت‌های آمیزشی ایجاد شده باشد.

به نمودار ۱۲۰ مشکلات آلت تناسلی (صفحه ۲۴۴) مراجعه کنید.

ادامه در صفحه بعد، ستون ۲

ادامه در صفحه بعد، ستون ۱

علت احتمالی: یکی از علت‌های احتمالی پروستاتیت است. پروستاتیت در واقع التهاب غده پروستات است و معمولاً علت آن عفونت با باکتری‌هاست. در برخی موارد ممکن است عفونت از راه آمیزشی منتقل شده باشد (به مبحث «عفونت‌های آمیزشی در مردان» صفحه ۲۵۴ مراجعه کنید).

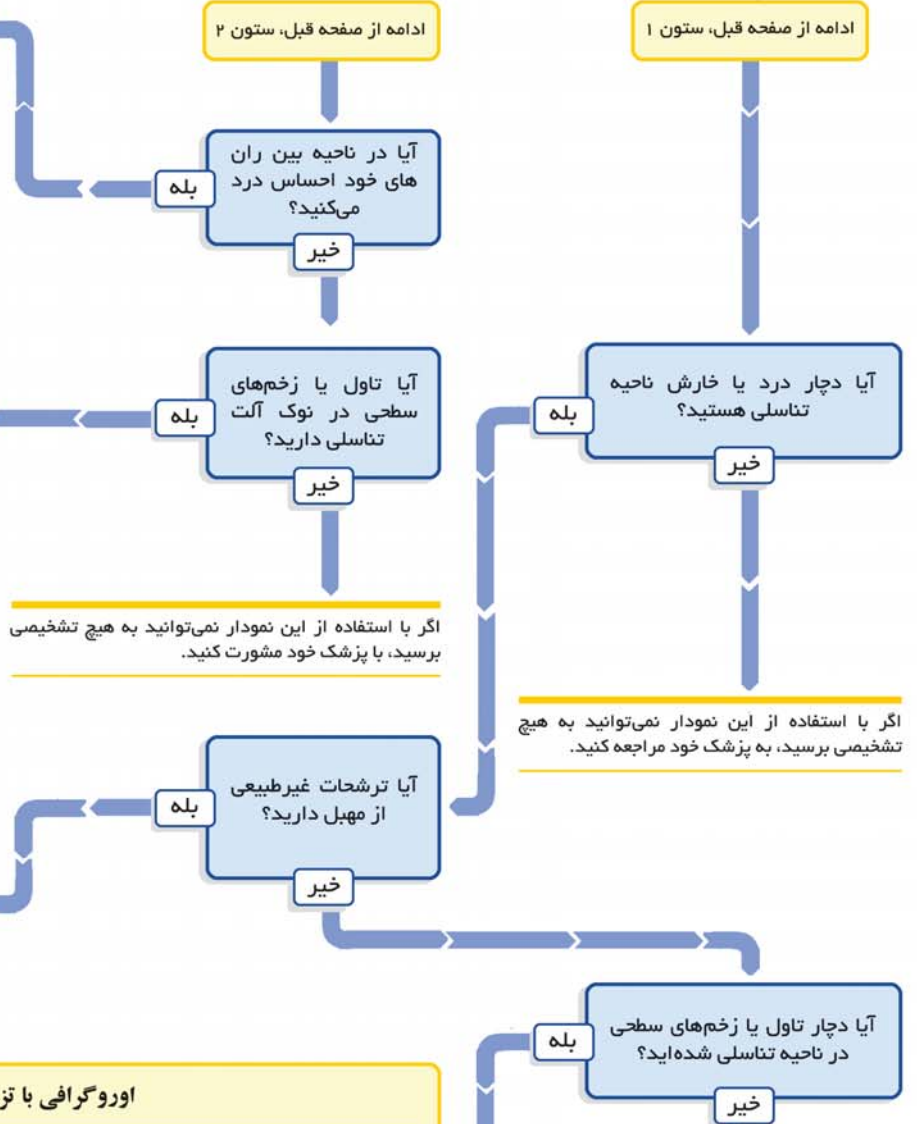
اقدامات لازم: به پزشک خود مراجعه کنید. وی شما را معاینه خواهد کرد و در صورت وجود احتمال عفونت‌های آمیزشی، شما را به درمانگاه یا بیمارستان مرتبط، ارجاع خواهد داد. احتمالاً آنتی‌بیوتیک تجویز و توصیه خواهد شد که مقادیر فراوان مایعات بنوشید.

علت احتمالی: ممکن است مبتلا به تیخال (هرپس) تناسلی شده باشید (به مبحث «عفونت‌های آمیزشی در مردان» صفحه ۲۴۵ مراجعه کنید). در این بیماری، تماس ادرار با زخم‌های ایجاد شده باعث ایجاد درد می‌شود.

اقدامات لازم: به پزشک خود مراجعه کنید. وی شما را معاینه خواهد کرد و در صورتی که تیخال تناسلی وجود داشته باشد، شما را به درمانگاه بیماری‌های آمیزشی ارجاع خواهد داد. در صورت تأیید تشخیص، ممکن است داروهای ضد ویروس برایتان تجویز شود. مسکن‌های بدون نسخه می‌توانند در تسکین درد مفید واقع شوند. این بیماری ممکن است گاهی‌گاه عود کند، اما موارد بعدی معمولاً شدت کمتری دارند.

علت احتمالی: عفونت‌های مهبل یا فرج می‌توانند باعث ایجاد درد موقع ادرار کردن شوند.

به نمودار ۱۳۴ ترشحات غیرطبیعی مهبل (صفحه ۲۶۶) مراجعه کنید.

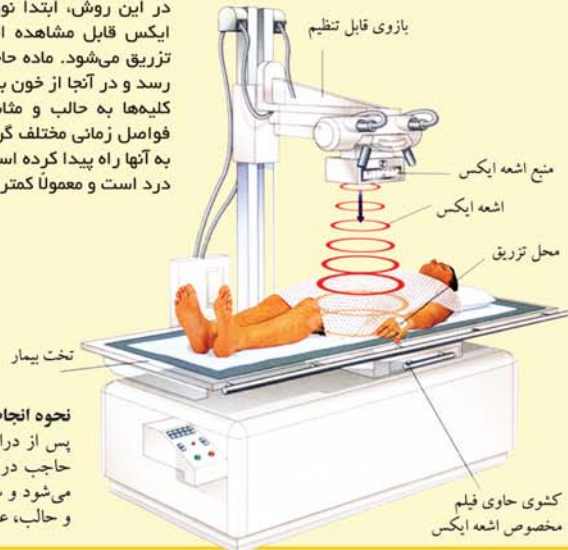
اگر با استفاده از این نمودار نمی‌توانید به هیچ تشخیصی برسید، با پزشک خود مشورت کنید.

اگر با استفاده از این نمودار نمی‌توانید به هیچ تشخیصی برسید، به پزشک خود مراجعه کنید.

اگر با استفاده از این نمودار نمی‌توانید به هیچ تشخیصی برسید، به پزشک خود مراجعه کنید.

اوروگرافی با تزریق ماده حاجب

اوروگرافی با تزریق ماده حاجب یک روش عکسبرداری با اشعه ایکس است (صفحه ۳۹) که از آن برای بررسی و تشخیص بیماری‌های دستگاه ادراری (مثل سنگ کلیه) استفاده می‌شود. در این روش، ابتدا نوعی ماده حاجب دارای ید که با اشعه ایکس قابل مشاهده است، در یکی از سیاهرگ‌های دست تزریق می‌شود. ماده حاجب از طریق گردش خون به کلیه می‌رسد و در آنجا از خون به داخل ادرار ترشح می‌شود. سپس از کلیه‌ها به حالب و مثانه منتقل می‌شود. چندین عکس در فواصل زمانی مختلف گرفته می‌شود تا اعضایی که ماده حاجب به آنها راه پیدا کرده است، نشان داده شوند. این روش بدون درد است و معمولاً کمتر از یک ساعت طول می‌کشد.

نحوه انجام اوروگرافی
پس از دراز کشیدن بر روی تخت مخصوص، ماده حاجب در یکی از سیاهرگ‌های دست بیمار تزریق می‌شود و سپس در فواصل زمانی مختلف، از کلیه‌ها و حالب، عکسبرداری می‌شود.